

# Památník odposlechu je dokončený



Slavnostní odhalení Zlatých vočí  
14. 9. 2007 ve 14.00 hodin

Podoba Zlatých vočí je pod rukama Radomíra Dvořáka den ode dne zřetelnější. Foto: Luboš Pavlíček

**Lipnice nad Sázavou (kid) •** Zlatý vočí. Tak se jmenuje třetí a poslední část triptychu Národní památník odposlechu z rukou havlíčkovobrodského výtvarníka Radomíra Dvořáka. Právě v těchto dnech umělec v opuštěném lomě u Lipnice nad Sázavou provádí poslední úpravy. Národní památník odposlechu

tvoří tři části lidského těla, vytesané v žulových stěnách lipnických lomů. Unikátní je nejen téma a zpracování, ale také umístění do krajiny a přímo do místa. Nedílnou součástí všech tří monumentů jsou také pohledová stanoviště, odkud je mohou návštěvníci vidět a jedinečné propejení s přírodou.

První část triptychu, Brettschneiderovo ucho, odkazovala na lipnickou Haškovu tradici a nebývalý vzestup šmírování nic netušících občanů státní mocí v postdemokratické společnosti. Výtvarník je tvořil spolu se žáky místního kamenického učiliště. Postupně přibyla Ústa pravdy, která téma rozvinula a výtvarně

obohatila o lomený oblouk, rámuující monument.

Dnes jsou tedy na řadě Zlatý vočí. Ty rámuje pravouhlý trojúhelník. „Lze tam vycítit symbol Boží vševedoucnosti, aplikovaný na dnešní dobu,“ popisuje Radomír Dvořák svůj zájem s tím, že už druhý pohled pak může také odkazovat na ži-

velný rozmach kamerových systémů a absolutní ztrátu soukromí jednotlivce.

Všechny tři části Národního památníku odposlechu tvoří v krajině další trojúhelník. „Památník má potenci stát se poutním místem ve smyslu putování za uvědoměním si. A nedílnou součástí takového putování je právě sa-

ma cesta. I proto jsem hledal umístění tak, aby cesta byla vůbec možná,“ řekl Dvořák.

Nebývalý je také způsob vzniku monumentu. Radomír Dvořák jej tvoří v opuštěném lomě sám, na místě táboří 37 dní. Jeho blízcí a přátelé mu vozí potraviny a pravidelně jej v lese navštěvují.

## Vedení kraje ocenilo nejlepší studenty



Hejtman Miloš Vystrčil si během předávání cen našel čas i na debaty se studenty. Foto: archiv kraje

**Vysočina (kid, jis) •** Dalších 45 žáků a studentů ze základních a středních škol Vysočiny získalo od krajské rady cenu Talent Vysočiny. Deset nejnadanějších z nich bude moci po dobu příštích deseti měsíců hospodařit s deseti tisíci stipendiem.

Odborná komise letos vybírala adepty na cenu Talent Vysočiny 2007 z celkového počtu 130 návrhů. V každé kategorii byli zvlášť oceněni žáci základních škol a zvlášť studenti středních škol. Od věkové kategorie se odvíjí i výše stipendií. Kromě oceněných talentů získalo dalších 34 žáků či studentů jednorázové sti-

pendium ve výši 1000 či 2000 korun.

Od roku 2003, kdy byla ocenění poprvé vyhlášena, se mezi nominovanými objevilo 546 jmen. Některá se objevují pravidelně, například fenomenální hudebník Walter Hofbauer ze Základní umělecké školy Telč, některá jména už kopírují i zápisy světových podniků – například talentovaná Andrea Jirků, studentka Gymnázia Vincence Makovského se sportovními třídami Nové Město na Moravě, která si pravidelně připsuje rychlobruslařské úspěchy na evropských i světových závodech.

## Kraj nabízí východním sousedům pomocnou ruku

**Vysočina, Ukrajina (jis, kid) •** Právě v těchto dnech odjel na Ukrajinu náměstek hejtmána Václav Kodet (KDU-ČSL) a člen krajského zastupitelstva Jiří Běhounek (ČSSD). Během své cesty mají najít nejen region, ale i způsob, kterým může Vysočina Ukrajině pomoci.

„Naším cílem je nabídnout vytipovanému regionu smyslupnou podporu. Jednou ze zvažovaných variant je například pomoc při celkové stavební rekonstrukci budovy vybrané základní školy a následného postupného dovybavení technického zázemí, které je standardní ve školách u nás,“ uvedl Václav Kodet. Snahou kraje Vysočina je navázání užitečných kontaktů s regionem, který by o takovou spolupráci stál.

„Podpora směrem na východ je naše dlouhodobě diskutova-

né téma. Zatím jsme své zahraniční aktivity směřovali spíše na západ, který nám v mnoha případech pomohl a podělil se s námi o své zkušenosti. Je nejvyšší čas otočit se o sto osmdesát stupňů a podat pomocnou ruku dál,“ řekl v této souvislosti hejtman Miloš Vystrčil (ODS).

Zakarpatskou oblast si kraj Vysočina pro možné navázání spolupráce a poskytnutí podpory vybral také proto, že oba regiony k sobě mají i historicky blízko. „O charakteru a způsobu poskytnutí případné podpory musí rozhodnout zastupitelstvo. V této chvíli je však ještě předčasné řešit jednotlivosti, důležité je seznámit se na místě s konkrétní situací a následně vše podrobně diskutovat v příslušných orgánech kraje,“ doplnil Václav Kodet.

## Záchranáři sídlí v novém

**Pelhřimov (kid) •** Přimo v areálu pelhřimovské nemocnice mají zdravotničtí záchranáři zbrusu nové sídlo.

Kraj přišla celková rekonstrukce na zhruba sedm milionů korun. Záchranáři dnes sídlí v 15 nových místnostech, nová garážová stání získaly i sanitky.

Zdravotnická záchranářská služba je jednou ze zdravotnických orga-

nizací, zřizovaných krajem. Ředitelství sídlí v Jihlavě, v kraji je 15 výjezdových stanovišť. Na podobné investice měla krajská záchranářská služba loni 18 milionů korun. Za nákup sedmi sanitek zaplatila 14 milionů. Za zbytek nakoupila přístroje, které zaručují lepší péči o pacienty se srdečním infarktem. Ročně záchranáři z Vysočiny vyjedou k 27.500 pacientům.

## Výzkum pomůže firmám

**Jihlava (kid) •** Zkušební laboratoře, testovací pracoviště i aplikované výzkum. Tak bude v budoucnu vypadat vedeckotechnologický park v areálu bývalé nemocnice v Jihlavě, o kterém rozhodli krajský zastupitelé.

Park bude součástí Vysoké školy polytechnické, což znamená, že bude centrem praktické výuky studentů. Už dnes mají o jeho využití zájem místní firmy, zejména o výzkum v oblasti in-

formačních technologií, strojírenství, ekonomiky a sociologických projektů. Zároveň zde bude fungovat podnikatelský inkubátor, tedy prostorové a informační zázemí pro začínající firmy. Vybudování vedeckotechnologického parku z budovy bývalé urologie přijde na bezmála 200 milionů korun. Kraj předpokládá, že většinu nákladů pokryjí bruské peníze a dotace ze státního rozpočtu.

### TALENT VYSOČINY 2007

Humanitní obor	Petr Kameník	Gymnázium Jihlava	10 x 1000 korun
	Karolína Somrová	Gymnázium Jihlava	10 x 2000 korun
Umělecký obor	Walter Hofbauer	ZUŠ Telč	10 x 1000 korun
	Michal Španko	ZUŠ Havlíčkův Brod	10 x 2000 korun
Technický obor	Ladislav Havlát	Gymnázium Třebíč	10 x 1000 korun
	Jana Hejlová a Aneta Neubauerová	VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou	10 x 1000 korun každá
Přírodovědný obor	Tomáš Koutný	Gymnázium Třebíč	10 x 1000 korun
	Michal Nagy	Gymnázium a SOŠ Moravské Budějovice	10 x 2000 korun
Sportovní obor	Jakub Švanda	Gymnázium a Sport. gym. Nové Město na Mor.	10 x 1.000 korun
	Andrea Jirků	Gymnázium a Sport. gym. Nové Město na Mor.	10 x 2.000 korun

### BRAMBORY, ZLATO VYSOČINY

## Co se děje na polích s bramborami v létě?

Sedmý díl seriálu o nejtýpější zemědělské plodině našeho kraje. Autorkou je předsedkyně Komise pro brambory Okresní agrární komory v Havlíčkově Brodě Marie Rasochová.

Běžný pozorovatel, který projíždí Vysočinou, vidí krásně kvetoucí porosty brambor – bílé, fialové a dokonce i modré. Odborník – bramborář ví, že toto období, zejména měsíc červenec, je rozhodující pro výsledek jeho pěstelského úsilí. Nejenom, že se rychle tvoří nadzemní část brambor – listy a stonky – bramborové trsy, ale hlavně se začíná tvořit a vyvíjet i podzemní část bramborových rostlin – hlízy. Ty nerostou na kořenech

bramborových rostlin, ale na stoloněch – podzemních vegetativních orgánech brambor. Je důležité, aby se stoloně a poté hlízy vyvíjely v kypřené, dostatečně vlhké zemině, která je pro brambory upravená do speciálních brázd – hrůbků. Je vhodné, aby tyto hrůbky byly co největší, aby při obdělávání nedocházelo k poškození stolonů a tím i deformaci tvořících se hlíz. Neopatrným nahrnováním zeminy k bramborovým trsům můžete poškodit kvalitu hlíz i na vlastní zahrádce. Proto je třeba nahrnování hrůbků udělat včas, před zapojením natě bramborových trsů.

Měsíc červenec je velmi rozhodující také pro bramboráře – pěstite-

le sadby brambor. Většina z nich je soustředěna právě v regionu Vysočina. Proč? Protože oblast Vysočiny má pro pěstování sadby brambor nejlepší přírodní podmínky z celé České republiky – vyšší nadmořskou výšku, která je spojena s nižšími průměrnými teplotami a vyššími srážkami, lehčí písčito-hlinité půdy, nižší výskyt škůdců a chorob, které napadají brambory. To všechno zaručuje, že kvalita sadby vypěstované na Vysočině je vysoká a ostatním pěstitelům konzumních a průmyslových brambor se vyplatí si tuto sadbu vždy každoročně nově pořídit.

Pěstování sadby na Vysočině má dlouholetou tradici. Postupně se pro

pěstování sadby brambor vytvořil speciální systém agrotechniky, byly vyhledovány nejvhodnější lokality, takzvané uzavřené sadbové oblasti, výrazně je propracován i způsob kontroly a certifikace sadby brambor. K těmto speciálním opatřením se řadí například negativní výběry, což je odstraňování nebolí selekce vizuálně odlišných trsů ze sadbových porostů brambor. Na to jistě mnozí rádi vzpomínají. V minulosti byla většinou spojena se studentskými brigádami.

Bramboráři na Vysočině vynakládají v letním období mnoho odborného úsilí, aby brambory byly zlatem Vysočiny.